

Art. 2.

Le Gouvernement Allemand déclare réserver ses résolutions au sujet de ses Colonies.

Le Gouvernement Danois déclare qu'il se réserve le droit d'adhérer à l'Arrangement pour les Colonies Danoises.

Le Gouvernement Espagnol déclare réserver ses résolutions au sujet de ses Colonies.

Le Gouvernement Français déclare que l'Arrangement s'appliquera à toutes les Colonies Françaises.

Le Gouvernement de Sa Majesté Britannique déclare se réserver le droit d'adhérer à l'Arrangement et de le dénoncer pour chacune des Colonies ou Possessions Britanniques, séparément.

Le Gouvernement Italien déclare que l'Arrangement s'appliquera à la Colonie de l'Erythrée.

Le Gouvernement des Pays-Bas déclare que l'Arrangement s'appliquera à toutes les Colonies Néerlandaises.

Le Gouvernement Portugais déclare se réserver de décider ultérieurement si l'Arrangement sera mis en vigueur dans quelque une des Colonies Portugaises.

Le Gouvernement Russe déclare que l'Arrangement sera applicable intégralement à tout le territoire de l'Empire en Europe et en Asie.

Art. 3.

Les Gouvernements qui auraient ensuite à faire des déclarations au sujet de leurs Colonies les feront dans la forme prévue à l'article 7 de l'Arrangement.

Au moment de procéder à la signature de l'Arrangement, S. A. S. le Prince DE RADOLIN, Ambassadeur d'Allemagne, demande, au nom de son Gouvernement, à faire la déclaration suivante:

De l'avis du Gouvernement Allemand, les règlements qui pourraient exister entre l'Empire Allemand et le pays d'origine, concernant l'assistance mutuelle d'indigents, ne sont pas applicables aux personnes qui seront rapatriées, en vertu du présent Arrangement, en passant par l'Allemagne.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires ont signé le présent Procès-Verbal.

Fait à Paris, le 18 mai 1904.

Signé: RADOLIN.

Signé: A. LEGHAIT.

Signé: F. REVENTLOW.

Signé: F. DE LEON Y CASTILLO.

Signé: DELCASSÉ.

Signé: EDMUND MONSON.

Signé: G. TORNIELLI.

Signé: A. DE STUERS.

Signé: T. DE SOUZA ROZA.

Signé: NELIDOW.

Pour la Suède et pour la Norvège:

Signé: ÅKERMAN.

Signé: LARDY.

Copie certifiée conforme à l'original:

Le Ministre Plénipotentiaire, Chef du Service du Protocole,
ARMANDROIT.

(154 3)

MEMORIE VAN TOELICHTING.

De overeenkomst, waarvoor de goedkeuring der Staten-Generaal wordt gevraagd, is, behoudens het daarbij behoorend „procès-verbal de signature” eveneens op den 18den Mei 1904 geteekend, gelijklopend met het „projet d'arrangement”, zooals dit bij het „protocole final” der diplomatieke conferentie, die van 15 tot 22 Juli 1902 te Parijs vergaderde, werd vastgesteld.

Deze conferentie, waartoe het initiatief door de Fransche Regeering werd genomen naar aanleiding van een op het in Juni 1899 te Londen gehouden internationaal congres tot bestrijding van den zoogenaamden handel in vrouwen en meisjes genuten wensch, is bijgewoond door Regeeringsgedelegeerden van Duitschland, Oostenrijk, België, Brazilië, Denemarken, Spanje, Frankrijk, Groot-Britannië en Ierland, Hongarije, Italië, Nederland, Noorwegen, Portugal, Rusland, Zweden en Zwitserland.

Het resultaat der conferentie was, dat ontwerpen voor een tweetal tractaten werden vastgesteld; het eerste „projet de convention” houdt bepalingen van strafrechtelijken aard in nopens het ronselen van vrouwen en meisjes; het tweede „projet d'arrangement” bevat de noodig geoordeelde bepalingen nopens het politietoezicht op de personen die zich schuldig maken aan den bedoelden handel en op kantoren en agentschappen, die zich inlaten met het in den vreemde plaatsen of aan eene betrekking helpen van vrouwen en meisjes, alsmede bepalingen van politiezorg voor vrouwen en meisjes, die het slachtoffer zijn of dreigen te worden van meergenoemden handel.

Het door de Fransche Regeering opgesteld programma der conferentie, het daarop door de Fransche gedelegeerden uitgebracht rapport, de handelingen der conferentie, het protocole final, alsmede andere op de conferentie betrekkelijke stukken, zijn, vereenigd in een „Livre Jaune”, uitgegeven door het Departement van Buitenlandsche Zaken te Parijs. Een tweetal exemplaren van dat geschrift zijn ter griffie der Tweede Kamer nedergelegd.

Door de Nederlandsche gedelegeerden: jhr. mr. A. F. DE SAVORNIN LOHMAN, lid der Tweede Kamer der Staten-Generaal; ds. H. PIERSON te Zetten, en jhr. mr. A. J. RETHAAN MACARÉ, advocaat-generaal bij den Hoogen Raad der Nederlanden, werd aan Hare Majesteit de Koningin een verslag uitgebracht.

Dit uitnemende stuk werd na Koninklijke machtiging daartoe in de *Nederlandsche Staatscourant* van 31 Januari—1 Februari 1904, n°. 25, openbaar gemaakt. Een tiental overdrukken van dit verslag zijn eveneens ter griffie der Tweede Kamer gedeponceerd.

Terwijl de meeste der op de Parijsche conferentie vertegenwoordigde Staten het spoedig eens werden over de wenschelijkheid om het in de tweede plaats aldaar aangenomen „projet d'arrangement” tot tractaat te verheffen, was dit niet in gelijke mate het geval ten opzichte van het strafrechtelijke „projet de convention”. Ten einde nu zoo spoedig mogelijk te verkrijgen wat dadelijk bereikbaar was, heeft de Fransche Regeering voorgesteld althans het „arrangement” te sluiten. De conferentie trouwens had zelve reeds voorzien, dat de bloot administratieve maatregelen in het „arrangement” voorgeschreven, spoediger de sluiting van dit politie-tractaat zouden veroorloven, dan dit wel het geval zou zijn met het strafrechtelijke tractaat (vergelyk het verslag der Nederlandsche gedelegeerden, bladz. 23).

Het is zeker te hopen, en Harer Majesteits Regeering is, zooals reeds werd medegedeeld in paragraaf 2 der Memorie van Antwoord van hoofdstuk III der Staatsbegroting voor 1906, bereid Harerzijds daartoe mede te werken, dat het laatstgenoemd

tractaat, zij het ook met eenige afwijking van het ontwerp, spoedig zal kunnen worden gesloten. In afwachting daarvan kan inmiddels het politie-arrangement zeer veel nut stichten, vooral door zijne preventieve werking.

Wat betreft de wenschelijkheid van het tractaat in het algemeen en de toelichting op de bijzondere bepalingen er van, veroorloven zich de ondergeteekenden te verwijzen naar het „Livre Jaune” en het verslag der Nederlandsche gedelegeerden.

De Nederlandsche Regeering heeft gemeend, dat op één punt het ter Parijsche conferentie aangenomen projet d'arrangement aanvulling behoefde. Bij dat projet toch werd niets bepaald omtrent de toepasselijkheid van het tractaat in de koloniën der verdragsstaten. Ten einde nu twijfel nopens den omvang der werking van het tractaat weg te nemen, heeft de Regeering voorgesteld eene uitdrukkelijke bepaling over die toepasselijkheid aan het arrangement toe te voegen, alsmede door eene tweede bepaling de mogelijkheid te scheppen, dat Staten die het tractaat wel zouden sluiten, doch enkel voor het moederland, later ook voor hunne koloniën zouden kunnen toetreden, eene mogelijkheid, die art. 7 van het arrangement niet voorziet. Het Nederlandsche voorstel heeft instemming gevonden en is belichaamd in het „procès-verbal de signature” dat te gelijk met het „arrangement” op 18 Mei 1904 is ondertekend.

Ad artikel 2 van het wetsontwerp.

Bij de overweging van de vraag, of in het „procès-verbal de signature” het arrangement ook op de Nederlandsche koloniën van toepassing zou worden verklaard, werd hare beantwoording afhankelijk gesteld van de omstandigheid, of de Engelsche koloniën ook onder de werking dier regeling zouden vallen. Aanvankelijk door de Fransche Regeering ingelicht, dat dit laatste wel het geval zoude zijn, en daarom hare koloniën ook noemende in artikel 2 van het „procès-verbal de signature”, bleek het der Nederlandsche Regeering later, dat die inlichting onjuist was geweest. Daarmede verviel de hoofdreden voor de toepasselijkheid van het arrangement op de Nederlandsche koloniën, wier autoriteiten immers op het onderwerpelijke gebied het meest aangewezen zouden zijn zich in verbinding te stellen met de autoriteiten in de Engelsche bezittingen, die a posteriori bleken zich niet aangesloten te hebben. De gedachtenwisseling

tusschen de drie betrokken Departementen liep daarop hoofdzakelijk over de vraag, op welke wijze zoude zijn te bereiken, dat in de reeds in het „procès-verbal de signature” genoemde Nederlandsche koloniën de voorschriften van het arrangement geen oogenblik van kracht zullen zijn. De vraag omtrent de noodzakelijkheid van eene bepaling in de goedkeuringswet, waarbij van de in artikel 59, derde lid, der Grondwet gegeven bevoegdheid ten aanzien van de terugtrekking voor de koloniën wordt gebruik gemaakt, leverde daarbij stof tot langdurige gedachtenwisselingen van juridischen aard.

De volgende overwegingen hebben aanleiding gegeven tot het voorstellen van artikel 2 in het wetsontwerp.

Waar het „procès-verbal de signature” de toepasselijkheid van het arrangement in de Nederlandsche koloniën inhoudt, kan dit slechts ongedaan gemaakt worden door samenwerking van alle betrokken Staten. Deze nadere overeenkomst, waarop de parlementaire goedkeuring schijnt verkregen te moeten worden, daar op het „procès-verbal de signature” die goedkeuring ook gegeven werd, zal in overeenstemming met de diplomatieke practijk in dergelijke gevallen het best zijn te belichamen in eene verklaring der Nederlandsche Regeering bij het nederleggen Harer bekrachtigings-oorkonde ingevolge artikel 9 van het arrangement, van welke verklaring dan bij die gelegenheid vanwege de andere betrokken Staten acte zal worden genomen.

Waar de nadere overeenkomst en de nederlegging dus gelijktijdig geschieden zullen, verdient het aanbeveling de parlementaire goedkeuring te voren, d. w. z. met gebruikmaking van artikel 59, lid 3, der Grondwet, te geven.

Het uitvloeisel dier overwegingen is het voorgestelde artikel 2 van het wetsontwerp.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
VAN TETS VAN GOUDRIAAN.

De Minister van Justitie,
E. E. VAN RAALTE.

De Minister van Koloniën
D. FOCK.